

Werkwijze netwerk analyse

De methodiek bestaat uit een voorbereidingsfase, een uitvoeringsfase en tenslotte een follow-up fase. In de *voorbereidingsfase* worden de onderwerpen gekozen, de deelnemers uitgenodigd en de randvoorwaarden geregeld. Vervolgens heeft in de *uitvoeringsfase* de bijeenkomst plaats waarin de netwerkanalyse wordt uitgevoerd. Na de bijeenkomst start de *follow-up fase* waarin acties worden gepland en uitgevoerd, wordt geëvalueerd met de projectgroep en de terugrapportage van acties aan de deelnemers plaats vindt.

a. Voorbereidingsfase

Er worden één of meer onderwerpen gekozen die te maken hebben met het wonen in de betreffende wijk en die van tevoren zijn bepaald. Optioneel kan er samen met de deelnemers ter plekke worden gekozen voor een onderwerp, maar daar dient dan wel rekening mee te worden gehouden in de tijdsplanning. Bij de oorspronkelijke methodiek van Poorthuis wordt uitgegaan van een initiatief of een probleem.

Drie onderwerpen kunnen bijvoorbeeld zijn (*uiteraard kunnen ook andere onderwerpen worden gekozen*):

1. Veiligheid en overlast
2. Woonomgeving
3. Samenleven en ontmoeten

Bij de keuze van onderwerpen verdient het ook aanbeveling om als facilitator even stil te staan bij de emotionele of relationele lading die een onderwerp met zich mee kan brengen en daar zo mogelijk op te anticiperen. Zo ligt het voor de hand dat bij het onderwerp veiligheid en overlast de temperatuur wat hoger zal oplopen dan bij samenleven.

Afhankelijk van het specifieke doel van de bijeenkomst kan meer of minder diversiteit in de deelnemers wenselijk zijn. De deelnemers moeten tijdig worden uitgenodigd. Schriftelijk is wel zo netjes, maar persoonlijk uitnodigen werkt doorgaans beter. Randvoorwaarden bestaan uit: een ruimte met een of meer grote tafels; voorzieningen; evt. catering; voldoende stiften, grote papiervellen en ander werkmateriaal (zie draaiboek bijeenkomst).

Voor een toepassing zoals kan in plaats van een blanco wit vel ook gebruik worden gemaakt van een op groot vel uitgedraaide kadasterkaart of Googlemaps-uitdraai. Het voordeel hiervan is dat deelnemers ook eenvoudig concreet kunnen worden als het gaat om specifieke plaatsen en locaties in de wijk of buurt. Dit geeft bovendien meer geavanceerde mogelijkheden als het gaat om samen betekenis te geven aan mogelijke patronen in gedrag of problematiek in de wijk (denk aan concentraties van verschijnselen rond bepaalde straten etc.).

b. Uitvoeringsfase

Tijdens de bijeenkomst wordt de netwerkanalyse als werkwijze uitgevoerd. Doel van de bijeenkomst is om in een ontspannen sfeer te kunnen bespreken wat er zoal speelt in de wijk en hoe men een prettige en leefbare omgeving in stand kan houden of kan bereiken. Met name moet de sfeer zodanig zijn dat men zich vrij voelt contactpersonen van informele netwerken te noemen die voor de betreffende onderwerpen relevant zijn. Als er gewerkt wordt in subgroepen, zal de begeleiding in elk van de subgroepen gedaan moeten worden door een aparte facilitator. Zie verder het draaiboek van de bijeenkomst en de instructie aan facilitators.

c. Follow-up fase

Na afloop van de bijeenkomst is het zaak de gedane inspanningen en bijdragen niet teloor te laten gaan. Derhalve is het belangrijk dat het organiserend team dan wel de facilitator de afgesproken acties of op te volgen punten uitzet waar dat relevant is. Tenslotte moet er ook aan deelnemers worden teruggekoppeld wat er met de verzamelde informatie gebeurt of is gebeurd. Dat kan bijvoorbeeld de vorm hebben van een vervolgbijeenkomst of een periodieke herhaling van de netwerkanalyse waarbij een vorige netwerkanalyse als input dient.

Algemeen aandachtspunt voor de methodiek is het *dialogische karakter* van de werkvorm. Dialogisch werken behelst het wederzijds respect voor elkaars zienswijze en standpunten met als doel te leren van elkaars betekenisgeving rond een bepaald onderwerp of thema. Het proces van samen werken aan wijkverbetering wordt dan het primaire doel en niet zozeer het behalen van de concrete resultaten. Uiteraard is het behalen van resultaten ook een doel, maar bij een goed lopend proces volgen de resultaten vanzelf, waarbij elke betrokkenen vanuit zijn eigen kracht mede-verantwoordelijk is geweest voor het proces en dus mede trots kan zijn op het resultaat.

De methodiek wordt begeleid door een *facilitator* en is geschikt voor max. 8-10 *deelnemers* per tafel waarop een netwerkanalyse wordt gemaakt. Deelnemers kunnen buurtbewoners zijn, maar liefst ook andere belanghebbenden zoals vertegenwoordigers van andere organisaties of de gemeente.

Bron: Methodiek netwerkanalyse (2014) door dr. Erik Jansen, associate lector HAN-sociaal

Literatuur

Poorthuis, A., & Van der Bijl, C. (2006). Van netwerkanalyse naar organisatieroutine. In: Poorthuis, A. (red.), *De kracht van de netwerkbenadering: een dynamische en inspirerende kijk op de organiserende samenleving*, Van Gorcum.